Roll No. ....

(12/24)

5658

B.A. (General) EXAMINATION

(Fifth Semester)

Punjabi (Elective)

Time : Three Hours *Maximum Marks :* 80

1. ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਜਾਂ ਦਮੋਦਰ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ। 5

2. ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :

(ੳ) ਸਾਵਣ ਆਇਆ ਹੇ ਸਖੀ
ਕੰਤੈ ਚਿਤਿ ਕਰੇਹੁ।
ਨਾਨਕ ਝੂਰਿ ਮਰਹਿ ਦੋਹਾਗਣੀ
ਜਿਨ ਅਵਰੀ ਲਾਗਾ ਨੇਹੁ।

(ਅ) ਫਰੀਦਾ ਚਾਰਿ ਗਵਾਇਆ ਹੰਢਿ ਕੈ
ਚਾਰਿ ਗਵਾਇਆ ਸੰਮਿ।।
ਲੇਖਾ ਰੱਬ ਮੰਗੇਸੀਆਂ ਤੂੰ ਆਹੈ ਕੇਰ੍ਹੇ ਕੰਮਿ।।

(ੲ) ਇਸ ਪੁੱਤਰ ਤੁਸਾਡੇ ਨੂੰ ਬੇਟੀ ਦਿਤੀ,
ਅਸਾਂ ਰਾਜੀ ਥੀ ਕਰ ਭਾਈ।
ਰਾਤੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦੁਆਇ ਕੁੜੀ ਦੀ,
ਬਹੁਤ ਜਟਾਂ ਹਿਤ ਆਈ।
ਬਹੁਤ ਰਜਾਦਿ ਕਰਣ ਦੇ ਤਾਈ,
ਵੀਵਰਿਆਣੀ ਭਾਈ,
ਜਟਾਂ ਸੁਣ ਇਹ ਬਹੁਤੀ ਭਾਣੀ,
ਜਾਂ ਇਉ ਹਾਲ ਸੁਣਖਾਈ। 5+5=10

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

3. ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉ।

(ੳ) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

(ਅ) ਪੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ 5

4. 'ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰਿਆਈ' ਦਾ ਸਾਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਗੁਣਾਂ ਉਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਉ।

ਜਾਂ

'ਚਿੱਤਰ ਕਲਾ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ' ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ। 10

5. ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਉਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਉ। 10+10=20

(ੳ) ਕਾਫ਼ੀ

(ਅ) ਮਹਾਂਕਾਵਿ

(ੲ) ਗਜ਼ਲ

(ਸ) ਰੁਬਾਈ

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੋ : 20

हमारे देश में यदि लोकतंत्र आया है–इसकी अपनी ही परिभाषा है । यहाँ वोटों में उम्मीदवार के तौर पर अमीर आदमी खड़े होते हैं । जो लोग वोट-बूथ के आगे लम्बी पंक्तियाँ बनाकर खड़े होते हैं, वे देश के निर्धन लोग होते हैं । भाव यह है कि हमारा लोकतंत्र धनी लोगों का राज, निर्धन लोगों की वोटों से बना राज और अमीर लोगों के लिए काम करने वाला राज है । राजनीति में धन के बोल-बाले ने आम व्यक्ति का वोटों में खड़ा होना इतना महँगा कर दिया है कि आम आदमी वोट बनकर ही रह गया है । वह कभी भी उम्मीदवार नहीं बन

सकता । इस देश में आम आदमी सदा गुलाम ही रहा है । इस लोकतंत्र में भी वह गुलामी ही भोग रहा है । लोकतंत्र में आम आदमी अपना राजा चुनता है, यदि वह ठीक काम नहीं करता तो इसके लिए वे स्वयं जिम्मेदार है, जिन्होंने स्वयं कतारों में खड़े होकर इन महारथियों को वोट डालकर जिताया है । पिछले 65 वर्षों से लोगों ने गुलामी ही भोगी है, क्योंकि समय के शासकों ने हमारी दैनिक समस्याओं को हल करने की अपेक्षा उन्हें और गंभीर व गुझलदार बनाकर रख दिया है । वह इनमें ही उलझकर रह गया है । जिस देश के लोग भूखे होंगे, वे लोकतंत्र की परिभाषा क्या समझेंगे ?

7. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

(i) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਕ ਦਾ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ :

(ੳ) ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇਵਾ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਦੀ ਪੂਜਾ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ

(ਸ) ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ

(ii) ਪਰਵਰਦਗਾਰ/ਅਪਾਰ/ਅਗਮ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਕੌਣ ਹੈ ?

(ੳ) ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ

(ਅ) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

(ੲ) ਧਰਮਗੁਰੂ

(ਸ) ਨੇਤਾ ਲੋਗ

(iii) ਹੀਰ 'ਦਮੋਦਰ' ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਹੈ ?

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ

(ਅ) ਝਾਂਗੀ

(ੲ) ਪੋਠੋਹਾਰੀ

(ਸ) ਲਹਿੰਦੀ-ਮੁਲਤਾਨੀ

(iv) ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਸੈਂਟ ਪਾਲ' ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ :

(ੳ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ

(ੲ) ਅੰਗਦ ਦੇਵ

(ਸ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ

(v) 'ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ' ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?

(ੳ) ਫਰੀਦ ਦੀ

(ਅ) ਦਮੋਦਰ ਦੀ

(ੲ) ਮੁਕਬਲੀ

(ਸ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਦੀ

(vi) 'ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਤ-ਚੀਤ' ਨਿਬੰਧ ਕਿਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ?

(ੳ) ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੇਖ

(ਅ) ਜੀਵਨ ਨੀਤੀ

(ੲ) ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਤ-ਚੀਤ

(ਸ) ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਥਿਆਂ

(vii) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ?

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ

(ਅ) ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ

(ੲ) ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ

(ਸ) ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ

(viii) ਪ੍ਰੋ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ?

(ੳ) ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ

(ਅ) ਨੰਗੀ ਧੁੱਪ

(ੲ) ਮੰਜ਼ਿਲ ਦਿਸ ਪਈ

(ਸ) ਆਰਸੀ

(ix) ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ ?

(ੳ) ਬਹਾਦਰ ਚੰਦ

(ਅ) ਬਲਰਾਜ

(ੲ) ਨੱਥੂ ਰਾਮ

(ਸ) ਤਰਲੋਕ ਚੰਦ

(x) ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇਕ ਗੁਣ ਦੱਸੋ।

(ੳ) ਵਿਅੰਗਮਈ

(ਅ) ਹਾਸਮਈ

(ੲ) ਗੱਲ-ਬਾਤੀ

(ਸ) ਠੁੱਕਦਾਰ

10×1=10